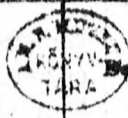

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . . . 6 kor — fl.	Félévre . . . 9 kor — fl.
Negyedévre 3 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fővár: Biedermann-palota földszint,
az udvarban belül.

A honvédelmi tárca.

A kormány azt remélte, hogy a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását a képviselőház olyan teljesen elvégzi szombaton, hogy még a pénzügyi költségvetésre is rákerül a sor abban az ülésben.

Ez azonban tudvalevőleg nem így történt. Az ellenzék megtette ugyan, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter betegségére való tekintettel, kényes kérdéseket nem vetett föl a honvédelmi budget tárgyalásánál és a maga részéről nem akadályozta e költségvetés gyors letárgyalását, ámde szombaton két interpelláció is lévén bejelentve, a honvédelmi költségvetés tárgyalásának befejezése a mai ülésre maradt.

Általános volt a vélemény, hogy ma letárgyalják a tárczát. De csalódtak. Mert még csak most indult meg ez igazán.

A függetlenségi párt fiatal tagja, Rátkay László volt az első szónok, ki tüzes szavakkal bi-

rálta a tárczát. Utána Major beszélt s mikor ez befejezte, állt fel Széll Kálmán szólásra. Általános figyelem között emelte ki Széll Fejérváry báró érdemeit, általános helyeslés és éljenzés között jelenté betegségének javulását. Azután minden egyes szónokkal polemizált, igyekezett őket meggyőzni álláspontjáról, ami részben sikerült is.

Ugron Gábor szünet után mondta el lelkes, tüzes beszédjét, melyben tiltakozott a hadsereg germanizálása ellen. A tárca tárgyalása tehát nem ért véget, holnap folytatják. A mai ülésről alább közöljük részletes tudósításunkat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mai ülése.

— Távirati tudósítás. —

Elnök *Dániel Gábor* az ülést 10 órakor nyitja meg.

Napirend: a honvédelmi tárca költségvetése.

Rátkai László mielőtt beszédjének velejébe belekezdene, fejtegeti, hogy a magyar törvényhozás még haderőnk meg-

nevezésében is csak bujkál és nem meri azt határozott névvel megjelölni.

Thaly Kálmán: Mi függetlenségiek nem bujkálunk.

Rátkai László: Törvényeinkben a hadseregnek megnevezését sehol sem találjuk, csak homályos körülírásokat találunk, melyek sejtetni engedik, hogy van magyar hadsereg. Minden nemzet egy szóval határozza meg haderejét, de mi kénytelenek vagyunk, homályos körülírásokkal magunkat ámítani. Két részre osztja beszédjét, egyikben a közös hadseregről fog szólni, a másikban a honvédséget fogja tárgyalni. 1867—1868. óta kiadott rendeletek és e tárczába vágó törvények mind csak jogsérelemről, alkotmányellenességről tesznek tanúságot.

Az 1867. véderő törvény biztosítékát vélte adni annak, hogy a hadsereg magyar lesz; a magyar országgyűlés által megszavazott ujonczjutalék Magyarországon fogja végezni kötelezettségét. Hát így van-e ez? Azt tapasztaltuk, hogy sokat külföldre vittek és viszik, eltiltják a magyar szótól s a németet tették minden jog ellen a hadsereg nyelvévé. S mi alapján? Egy királyi rendelet alapján? Szólok kérde, hol voltak azok a titkos és nem titkos tanácsosok, kik elmulasztották a királyt figyelmeztetni alkotmány esküjére, mely szerint ilyet csak a törvényhozás által vihet keresztül.

Mikor fog már eljönni az az idő,

Bur földről.

Péchy Tibor burparancsnok felolvasása.

— Irta és az ingyen kenyér javára rendezett estélyen felolvasta: *Péchy Tibor.*

(Folyt.)

A boer született vadász, de nem katonára, a mi felfogásunk szerint, mert nem türi a fegyelmet. Azért is az ő egyedüli helyes harczmodora, az, a mit jelenleg folytatnak — a guerilla harcz.

Nagyobb, összefüggő hadműveletekre ugy vezérek képzetlensége, mint fegyelmetlenségük folytán nem alkalmasak.

A boer főereje a védelmi harczban és a terepismerete folytán megkönnyített meglepésekben van. Egy elkészült ellent, jó fedett állásban a boer csak a legritkább esetben támad meg, különösen akkor, ha nyílt terepen kell előre mennie. Ők kevesen lévén, roppant féltik az ember életet.

Igazi erejük azonban az én véleményem szerint Istenbeni vak bizalmukban rejlik. Sokszor volt alkalmam ezt náluk privát beszélgetésekben és a tábornokok és

ugy *Krüger*, mint *Steyn* elnökök a csapatokhoz intézett beszédeiben hallani. Több ily bátorító beszédet hallottam, de mindeniknek veres fonala az volt, hogy az igazság az ő részükön van és az Isten végre is csak az igazságot juttatja érvényre, tehát ha néha-néha verést is szenvednek, ne csüggedjenek el. Legjobban megnyilatkozik, hogy Isten örökös feletük abban, hogy az angolok golyói hol előttük, hol megettük csapnak le és csak nagy ritkán talál egy-egy, míg az övéik oly nagy pusztításokat visznek végbe az ellenség soraiban. Ha én részemről hiszek is az istnői gondviselésben, tapasztalataim folytán a pusztításokat azonban a boer bámulatos lőtudományban keresem és látom.

Az állam gondoskodik róla, hogy fiai jó lövők legyenek.

Mikor a fiu gyermek 8 éves lesz, az államtól egy rendes katona fegyvert kap és az apa köteles őt a lövésben oktatni. Mind addig, míg tökéletesen jól meg nem tanult löni, az apja vezetése mellett naponta őt lövést tesz. Ezenkívül a *Weldteoretiek* minden félévben székhelyeiken lögyakorlatokat tartanak embereikkel, melyeken a lövésben már gyakorló gyermekek is részt vesznek és melyekre az állam díjjakat tűz ki. E szítematikus nevelés mellett nem is

csuda, ha — merem mondani — felnőtt korukban a világ első lövői. Gyakran oly lövőanyagoknak voltam tanuja, hogy nem tudtam, melyiken csudálkozzam jobban. Azonfelül, ami szintén igen fontos, a boer, aki ugyszólván a természet gyermeke, csaknem hajszál pontossággal képes a távolságot szemmérték szerint megítélni.

Ha Transvaal szegény is a vegetatívban, annál gazdagabb kincsekben. Addig, míg az első aranyat a 80-as évek vége felé fel nem fedezték, alig hallott az ember róla valamit, jó formán mi csak a földrajzból ismertük.

A leggazdagabb aranybányák a *Witwatersrandon* vannak. Ezeket fedezték fel legutoljára. A bányák centrumában lett *Johannesburg* 10 év alatt egy világváros. A geologusok állítása szerint *Pretória* körül még gazdagabb aranyrétegek vannak, de *Krüger* elnök és pártja nem engedték, hogy ott is bányákat nyissanak, nehogy az angol elem ott is tulsulyra vergődjék. A legrégebb aranybányák *Barberton* körül vannak az ország keleti részén és ettől északnyugatra *Leydenburg* mellett.

De nem csak aranyban gazdag *Transvaal*, van ott az eddigi kutatások alapján, kivéve vasat, mindentéle érc bőven és a

Farsangi Purim ünnepély az „Elite“ kávéházban VERES TÓNI zenekarának közreműködése mellett
Gróf Zichy Géza zichifalvi borainak egyedüli eladása.

amikor a katonai legfelsőbb leiratokat a magyar miniszterek fogják ellenjegyezni?

Felhívja a ház figyelmét arra, hogy a hadsereg minden szükségletét Bécsből látják el. A hadügyi tanácsban egyetlen egy magyar tiszt sincs, a honvédelmi miniszter csak a tanács végzéseit kapja meg.

Igy van az az önkéntességben is, ahol a honvédelmi miniszter csak expeditor.

Egy mende-monda van elterjedve, melynek ugyan nem szeretne hitelt adni s ép azért kénytelen a miniszterelnöktől határozott választ kérni. Igaz e az, hogy a magyar honvédelmi minisztérium minden egyes felterjesztését, akár a királyhoz, akár a közös miniszterhez német nyelven terjeszti? Ez óriási sérelem volna a magyar nemzetre. (Ugy van balfelől.)

Tiltakozik az elszállásolás önkénye iránt, a legnagyobb igazságtalanságok történnék ezen a téren. A véderő törvény-revisióját kéri. Attér a honvédelmi tárczára. Első sorban egy hamis adatját hozza fel. A honvédség a költségvetésben csak mint kiegészítő szerepel. A honvédség csak fele részben használja a magyar nyelvet. Van a honvédség keretében egy dandárparancsnok, ki egy szót sem tud magyarul, ez német nyelven adja ki rendeleteit

Thaly Kálmán: Ez törvénysértés.

Rátkai László: S a miniszter tud erről s még sem tesz ellene semmit.

Ugyanis a 12 honvéd ezred németül és horvátul adja ki rendeleteit.

Thaly Kálmán: Ez már nem járja.

Rátkai László azt hiszi, hogy az elősoroltak eléggé illusztrálják álláspontját, mely szerint a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés balfelől, szónokot pártja üdvözi.)

Major Ferencz közgazdasági szempontból bírálja meg a tárcza költségvetését. — Óriásoknak mondja azokat a terheket, melyek a magyar közönséget a katonaság révén terhelik. Főlölegesen tartja a három évi

kötelező szolgálatot, le kell szállítani két évre. Ott van a nagy katonai állam Németország, ahol csak két év a katonai szolgálat ideje.

Kifogásolja a tisztiképzést, mely nincs a többi iskolák nivójára emelve. A költségvetést nem fogadja el.

Szell Kálmán miniszterelnök: A beteg miniszter nevében szólal föl. *Thaly Kálmán*nak őszinte köszönetét fejezi ki azért, hogy oly kiméletesen emlékszik meg a beteg miniszterről, ő csak viszonzni tudja ezt a jó indulatot. (Élénk helyeslés jobb és balfelől. Ez a gyöngye figyelem a legnagyobb elismerés Fejérváryra nézve. Rátkai beszédjére kijelenti, hogy a 67., 12. t.-czikk kimondja ugyan, hogy a hadügyi magyar ügy, de viszont a 68. t.-czikk megjegyzi, hogy fennáll egy közös hadsereg is és ugyancsak a 67. 25. t.-czikk azt mondja, hogy minden közös ügy a közös miniszterhez tartozik. S e tekintetben maga Deák Ferencz is ezen az állásponton volt. Ebből önként következik, hogy a közös hadsereg ügyein a közös miniszter intézkedik. E tekintetben nem hiszi, hogy kétely maradjon fenn, mert hisz e vonatkozású törvényünk értelmében a magyar hadsereg közös hadsereg. A hadsereg nyelvére vonatkozólag a 67. t.-czikkben világosan van feltüntetve, hogy ő felsége, mint legnagyobb hadur, önkényesen rendelkezik a vezénylet nyelvére. (Ellentmondás balfelől.)

Hogy a haditanácsban a miniszterek részt nem vesznek, az csak természetes; mert a haditanácsban tisztán katonák vesznek részt s tisztán katonai dolgokat tárgyalnak. Arra nézve, mintha a miniszter alázatosan írna a közös miniszternek, ez nem áll, mert ő mindig, mint magyar miniszterelnök, ír. Az pedig nem áll, mintha a miniszterek németül leveleznének a közös miniszterekkel. Előmeréssel kell szólnania a honvédség nemzeti érzületéről s helyes képzettségéről, azt hiszi, mindenki büszke lehet

a magyar honvédségre. A honvédség igen tekintélyes részt vesz a vezérkarban s e tekintetben is megtartotta függetlenségét. Nyelv tekintetében csak előnyösnek tarja, hogy a honvédtisztek németül is tudnak, — különben is jó több nyelvet ösmerni a kiképzésnél. A közös hadseregben ugyan örvedetes a magyar nyelv terjedése. Mikor a honvédhadapródokat külföldre viszik, azt teljesen tanulmány céljából teszik.

Kubik Béla: Hentziről beszéljen!

Szell Kálmán: A Hentzi ügyben is mindenkor helyt álltam s fogok a jövőben is helyt állni. Azt tartja szóló, hogy a honvédség keretében a nemzeti szellem kivül más érzésnek helye nincs. A véderőt mindig az országgyűlés és a delegáció határozza meg s e tekintetben törvénysértés nem történt. A honvédelmi költségvetés a legnagyobb gondal lett összeállítva; kéri a költségvetést elfogadni. (Élénk helyeslés jobbról.)

Öt perc szünet.

Szünet után:

Thaly Kálmán: Személyes kérdésben szólal fel. *Szell Kálmán miniszterelnök* félreértette őt akkor, a mikor ő azokról a vezérkari tisztekről szólt. Nem azokban lát közjogi sérelmet, kik mint honvédtisztek vesznek részt, de azokban, kik mint közös sorhadi vezérkari tisztek képviselik ott a honvédséget, anélkül, hogy azok kötelekbe tartoznának.

Szell Kálmán kijelenti, hogy a vezérkari tiszteket a honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetemben nevezi ki.

Ugron Gábor: A diadalmat nem a hadsereg egységessége, nem a hadsereg különczködése teszi, nem az, a katonák szétválnak a polgári elemektől s magukat egy más állam polgárának tartják. Bizonyítja ezt az, hogy Ausztria a magerejéből sohasem tudott zöld ágra vergődni. Mindig szövetségesekre szorult. Böven, nagy apparát-

mi roppant fontos, igen sok és jóminőségű kőszén és helyenként gyémánt is.

Az újabb időkben 1896 elején fordult az egész világ figyelme Transvaal felé Vilmos császár egy távirata folytán Krüger elnökhöz, melyben gratulál neki a veszély szerencsés elhárítása végett. Ez a veszély nagy volt.

A johannesburgi angol pénzembereknek a boer kormány nagyon nyűgös lett és fordalmat szítottak, de saját erejükbe nem bízva segítségért folyamodtak a „délafrikai Napoleon“-hoz Rhodes Cecilhez, a ki hü emberét Dr. Famesont bizta meg a feladattal. E csufos betörés egy békés ország területén még csufosabb vége eléggé ismeretes, tehát nem foglalkozom vele bővebben. Akkor már az volt a közvélemény, hogy a háboru ki fog törni Angliával, de akkor a boerek még nem voltak elkészülve, tehát békés uton intézték el a dolgot. Azóta azonban a háboru folyton mint egy Damokles kard függött az ország felett. Az angolok a boerek engedékenysége folytán folyton követelések lettek, souverainitási hatalmat akartak maguknak Transvaal felett vindikálni és ennek folytán az ország belkormányzásába beleszólni, — ő szerintük, hogy segítsenek az ott élő külföldiek baján, de az elfogulatlan szemlélő láthatta,

hogy mind ez csak ürügy volt arra, hogy a boerokat belehajtásuk egy háboruba és ők megkaparíthassák maguknak Transvaal aranybányáival, melyek bírása már régi vágyuk volt. Így történt azután, hogy az alig 300000-nyi főt számláló boer nemzet önvédelméből hadat üzent Angliának, Európa egyik legnagyobb hatalmának.

E felolvasás célja nem lehet stratégiai és taktikai dolgokkal foglalkozni. Különben is az érdeklődés a boerek iránt eleitől kezdve oly széles volt, hogy a hadműveletek az újságokból eléggé ismeretesek.

Ez okból helyesebbnek tartom a háboruból egyet-mást csak epiesodokként megemlíteni és bővebben csak a boerek tábori életével foglalkozni.

Ladysmit ostrománál történt a következő kis história. A német csapatokba mint önkényres állott be szintén egy szabólegény Johannesburgból. Lehet, hogy a tüvel és czernával jól tudott bánni, de a lovaglás nemes mestersége végképen ismeretlen volt előtte. Azonban a mi szabónk ambíciós ember volt és eltökélte magát a lehető legrövidebb idő alatt megtanulni lovagolni. Ez okból ő félre eső helyeken, a hol senki sem láthatta, gyakorolta magát a lovaglásban. Egy szép napon azonban lova megunta

az egyedülletet és a folytonos kinzást, elszárgult vele, még hozzá egyenesen az ostromlott város felé. A szegény szabó kézzel, lábbal kapaszkodott a nyeregbe és a sörénybe, hogy csak valahogy le ne essék. Puskája, melyet, ha valaki a tábor elhagyta, mindenkinek magával kellett vinni, még hozzá irgalmatlanul csapkodta hátát. Szóval a situatioja nem volt valami kellemes. De nem elég ez hozzá, alig pár száz méter akaratlan vágatás után megpillant egy ca. 35 emberből álló angol őrzőparat. Lova rögtön irányt vett a többi lovak felé és így azt kellene hinnünk, hogy a szegény szabó angol fogságba került, de a világért sem. Lova pár lépésre az angoloktól megállott és ő ösztönszerűleg elkialította magát „Hands up“ — fel a kezekkel és a 35 angol megadta magát. E jelenetnek több tanuja volt és azok nagy része közeledett hozzájuk, hogy segítsen az angolokat bekisérni, de szabónk, a most már teljesen nyugodt lován büszkén visszautasította őket, azt mondván, hogy ha el tudta őket egyedül fogni, be is kíséri egyedül.

(Folyt. köv.)

tussal beszél aztán a hadsereg kérdésébe vágó törvényekről s okos érvekkel igazolja álláspontjának helyességét. Felemlíti azt is, hogy a magyar király, ha a hadsereg dolgaiban intézkedik ezt csak németül teszi s ennek csak a magyar nemzet gyáva türelme az oka (Zajos tetszés a szélsőbalon.) A honvédségnél a német nyelv előbb kivétel volt, most pedig már jogot követel s megméltelyezi a honvédséget, amely honvédség már krinolínra berendezett nadrágot hord, (Zajos derűtség! — Hol van?) mert csak utánczata a közös hadseregnek. Ausztria bomlik s az osztrák trónt csak egy nép támogatja, a hűséges magyar és még sem engedik ereft kifejlni. Magyarországnak magyar hadsereg kell, az nem fog majd elfutni Umnál, Auszterlitznél és Kőmigractznál. A költségvetést nem fogadja el.

Szell Kálmán: Herostratesnek nevezi Ugront, a ki nem mondja meg, hogy mi volna hát jó, mit kellene tennünk. Ami pedig a német nyelvet illeti szükséges, hogy a honvédség tisztikara tudjon németül és hasznos ha a közös hadseregbeli tisztak tudnak magyarul.

Szell válasza után az ülés véget ért. Holnap folytatják.

POLITIKAI HIREK

Képviselő-választási mozgalom Székelyhidon. Székelyhidról írja tudósítónk, hogy az ottani függetlenségi és 48-as párt erősen szervezkedik s készül a képviselőválasztásra. A párt elnöke Garám János dr. értekezletet hívott össze, a melyen meg fogják beszélni a teendőket. A függetlenségi polgárok Fáy András földbirtokost fogják fölléptetni s érdekében már most is széleskörű akciót fejtenek ki.

TÁRSASELET.

Dal a tavaszról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Olvad a hó, mulik a tél,
Enyhe szellők lengenek,
Rügy is fakad már a fákon,
Vidulnak az emberek.
A tavasznak közeledte
Örömeiket hoz nekik,
Csak az én keserűségem,
Bánatom nem változik.

Szerkesztő ur okos ember,
Megért tehát engemet.
Ujra elmúlt a szép farsang
Férjek még most sincsenek.
A leányom, kis barányom
Egytől-egyig mind a hat —
Hiába volt farsang, bál, zsúr.
Ujra pártában maradt.

Ó, mit ér, hogy a tavasz jó
S hogy a fákon rügy fakad
S szerelemről csicseregnek
A kis dalos madarak.
Nem vidám tavaszt várok én,
Hanem férfit, olyat,
Aki végre, valahára
Elveszi a lányomat.

Kesergő családapa.

VIDÉK.

Kórházi költemény. A szegedi kórházban sokáig betegeskedett egy 18 éves algyői leány. Félholtan vitték be s csakhamar annyira fölepült, hogy czeruzával olykor-olykor jegyezgetett is az előtte levő papírszeletekre. Fejlapjának a szelvére például a következő versikét jegyezte: Áldd meg Isten Zinger Mátyás jó anyját, Hogy orvosnak nevelte a fiját. Fölfelé fésüli azt az ősz haját, Ugy hallgatja sok szép kis lány panaszát

A józangondolkodás barátai. — Egyik szentesi újságban olvassuk az alábbi nyilttéri nyilatkozatot:

A gyászjelentésre hittük, hogy sajtóperrel felel, ön azonban elég gyáva volt a „Cs. E.”-ben válaszol oly szemtelenül hazudni, ahogy csak ön és talán még (itt egy nevet emlit) képes; midőn a gyászjelentésben foglaltakat szóról-szóra fenn tartjuk, óva intjük önt, ha ki akarja érdemelni iparostársai ugysis megingott becsülését, mondjon le a szégyen-elnökségről, úgy talán még megél az önképzőkör. Ez önhöz ez ügyben utolsó szavunk.

A józangondolkodás barátai.

Milyen nyilttéreket irhatnak Szentesen azok, akik nem barátai a józangondolkodásnak.

A „Debreczeni Kör” tánczestélye.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen sz. kir. város védnöksége alatt Budapesten fönnálló „Debreczeni Kör” márczius hó 2-án este saját helyiségeiben zártkörű, hangversenyyel egybekötött házi estélyt rendezett.

A hangverseny a következő műsor szerint folyt le:

„Prolog”: írta és előadta Sebő Jenő.

„Legenda” Wieniawskitól, „Csárdai jelenet” Hubaitól, hegedűn előadta Fenyves Sándor ur.

„Izé kisasszony” monolog Makaytól, előadta Mezey Irma k. a.

„Moszkovszky valzer”: zongorán előadta Térey Emma k. a.

„A honvéd özvegye” Arany Jánostól, szavalta Vadász Gábor ur.

„Olympia ária” Hoffmann meséiből, énekelte Bányai Stefánia k. a.

„Kakas ülön” monolog, előadta Redő Ignácz ur.

A tetszéssel fogadott hangverseny után a táncz vette kezdetét, amely reggeli 6 óráig tartott. A négyeseket 80 pár tánczolta. Daczára annak, hogy a fővárosban ugyanezen időben számos táncz és művészestély tartatott, a terem zsufolásig megtelt. Az estély szép anyagi és erkölcsi sikerrel végződött.

A rendezés körül különös érdemeket szereztek: Dr. Serly Sándor, Dr. Szende Sándor, Tamássy Kálmán és Klimó Jenő urak, kiknek ezen fényes siker köszönhető. A tánczrend, amely különféle színű plüskeretben változatos hortobágyi életképekből állott, különös tetszést aratott.

Eddig a következő felülfizetések történtek:

Dr. Serly Sándor, Dr. Szende Sándor és Dr. Popper Tódor 14—14 kor. Kardos

László 10 kor. Erber és Fleischmann, István gőzmalom, Debreczeni Első Takarékpénztár 5—5 kor. Lindenfeld Jenő, Klimó Jenő, Ferenczy Gyula, Salgó Gyula, Tamássy Kálmán, Hajdu József, Dr. Székely Miksa, Lukács Lajos, Lengyel Ferencz és Hegyi Sámuel 4—4 kor. Egyidejűleg Simonffy Imre kir. tan. polgármester ur 100 koronával a kör alapító tagjai sorába lépett. — Ezen nemes adományokért fogadják a kör elnökségének leghálásabb köszönetét.

A debreczeni ács és kőműves kisiparosok.

— Nyilatkozat Szabó József és társai által a városi tanácshoz benyújtott kérvényre. —

Tekintetes szerkesztőség!

Audiatur et altera pars. Minden ítélet, minden határozat előtt kettőt hallgatnak meg. A képesített ácsmesterek már elmondták a maguk véleményét, az igazság érdekében engedjessék meg nekünk, hogy mi, az ács és kőműves kisiparosok is elmondjuk a magunk véleményét

A képesített ácsok ugyanis kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, a melyben arra kéri a hatóságot, hogy a mérnöki hivatal utasításával tiltsa el az ács és kőműves kisiparosokat attól, hogy ők apróbb építkezéseket önállóan vállalhassanak.

Nincs igazság s annál kevesebb a méltányosság abban a kérelemben. Miért tiltassanak el a kisiparosok attól, a mihez a képesítést nem az ujjukból szopták, ha nem csak épen úgy megtanulták mint mások, mint azok, akik az állam nérnöki hivatalnál külön is vizsgát tettek. Az ács és kőműves kisiparosok ilyen vizsgát nem tettek, de éppugy tanulták mesterségüket, arra megkapták az iparigazolványt mint mások az államépítészeti hivatal külön bizonyítványát.

Az igazság az, hogy a kereskedelemügyi miniszter distinkciót állít fel a képesített ácsok, kőművesek és kisiparos ács és kőművesek között. Ide vonatkozó 78000 számu s valamennyi törvényhatósághoz intézett rendeletében megis mondja, hogy az ács és kőműves kisiparosok az egyszerű szerkezetű földzintes lakóházat és hasonló épületek készítését s minden olyan munkát elvállalhatnak, amelyhez a földszint magasságot meghaladó álványokra és szerkezetekre szükség nincs.

Nos hát mi más munkát soha sem vállaltunk. Ragaszkodtunk a rendeltettség, hivatásunknak megfelelően becsüllettel s a bizalom eredménye, hogy bennünk soha senki sem csalódott.

Az lenne az igazságtalanság, ha minket attól a jogtól fosztanának meg, amelyet a miniszteri s fenn hivatolt rendelet is biztosít a számunkra. Mért tanultuk volna hát mesterségünket évek során fáradtsággal, küzdelemmel, ha utoljára még élnünk sem szabad.

Legyünk igazságosak. Elégjenek meg a külön is képesített mesterek azokkal az építkezésekkel, amelyeknél a vállalkozás jogát a törvény nekik biztosítja; de ne kívánják azt is, amelyet a miniszteri rendelet a kisiparosoknak enged, akiknek végre csak úgy élniök s a városban a közterheket viselniök kell.

Méltányosságot és a jogok iránti tiszteletet kérünk képesített kartársainktól. Az a pár falat, amihez jutunk, nekünk az élethez szükséges. Nem volna méltányos dolog, minket ettől is megfosztani.

Tiszteljük és becsüljük egymás jogát. Ez a mi higgadt, őszinte szavunk.

A debreczeni ács és kőműves kisiparosok.

Debreczeni betörők a törvényszék előtt.

Százhárom betörés.

— Törvényszéki főtárgyalás. —

Debreczen, márczius 5.

Tegnap reggel folytatta a törvényszék Szombati Sándor és társai ügyében a főtárgyalást. A hallgatóság padjait az érdeklődők teljesen megtöltötték.

A tárgyalás lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A bűnjelek.

A tárgyalás a bűnjelek felmutatásával kezdődött. Két óra időt vett igénybe, míg a *négyszáznegyven* darab bűnjelt egyenként felmutatták a vádlottak előtt s akiket a bűnjelekre vonatkozólag hallgattak ki. A bűnjelek között volt az a hatalmas feszítő vas is, melyet Faragó a betöréseknél használt és mindig magával hordott.

Ezután az iratokat olvasták fel. Ezek között volt a rendőrség értesítése arról, hogy Faragó János 1900. évi február hó 27-én öngyilkosság következtében meghalt. Felolvasták a vádlottak erkölcsi és vagyoni bizonyítványait, mely szerint mindannyian büntetlen előéletűek. Szombati Sándornak és feleségének 800—800 forint értékű vagyonuk van, a többi vádlott teljesen vagyonatlan.

Ezzel a bizonyító eljárás befejezést nyert és a perbeszédre került a sor.

Vádbeszéd.

A közvádat Bálint alügyész képviselte. Nagyszabású vádbeszédét az ügy általános ismertetésével kezdte meg és előre bocsátotta, hogy Szombati Sándort, ha azt esetenként nem is említi, bünszövegséggel vádolja, mert fel sem tehető, hogy előzetes megegyezés és egyetértés nélkül ily nagyszámú betörést követhettek volna el. Nem fogadja el vádlott azon védekezését, hogy a bűnt kényszer következtében követte el, mert olyan kényszer nem létezik. Rátérve az orgazdaságra, megczafolja az ezzel vádoltak azon védekezését, hogy nem tudtak az asszonyok a lopásról. Megnevez tárgyakat, melyeket a vádlottak átalakítottak és feldolgoztak, hogy azok felismerhetők ne legyenek és ezt a rosszhiszeműség feltétlen bizonyítékának tartja. Elismeri, hogy kézzelfogható bizonyíték nem áll rendelkezésére, de a mellékkörülmények alapján az orgazdaság megállapítható. Azután egyenként foglalkozik a vád minden egyes pontjával. Vádlottak ugyan a főtárgyalás során tagadásban voltak, de vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tettek és olyan részleteket adtak elő, melyek a károsultak vallomásaival megegyeznek, mely közülményeket, ha a bűnt el nem követték volna, arról mit sem tudhattak volna.

A közvádló minden tételnél megtette indítványát, több helyen súlyosabb minősítést indítványozott, mint az a vádhatározatban történt, míg több tételnél egyes vádlottakra nézve a vádat eljettette.

Védőbeszéd.

Szombati Sándor érdekében Dr. Dóczy Emil ügyvéd terjesztette elő a védelmet. Védőbeszédét azzal vezette be, hogy szomorú és hálátlan feladata van, mert mint védő is elismeri és maga védenze is belátja, hogy nagy bünt követett el s a közönség rokonszenve sem ő mellette, hanem a vád mellett áll. Kilencvenkilenc esetben volt Szombati Sándor vádolva, négy esetben a közvádló ügyész elejtette a vádat. Hosszasan foglalkozott Faragó János szereplésével, őt hibáztatja védenzeének szerencsétlenségéért, mert ennek befolyása és uralma alatt állott. Előbb leitatatta s így tette a részeg emberrt bünei részesévé. Később feljelen-téssel, sőt keresztül lövéssel fenyegette, úgy, hogy Szombati Sándor a büncselekmények

elkövetésében teljesen a Faragó Istvántól származó pszichikai kényszer alatt állott. Utalt védenzeének alacsony műveltségére, nevelésben nem részesült, iskolába csak egy évig járt.

Gondos, minden részletre kiterjedő védő beszédében kifejtette, hogy az eseteket lehet sötét szemüvegen nézni, mint azt közbűv képviselője tette és lehet rózsaszín szemüvegen szemlélni, mint azt a védelem feladata szerint teszi és kéri a törvényszéket, hogy ezek méltatásával alkosson helyes képet és mondjon igazságos ítéletet.

Kifejtette, hogy a rendőrségnek nagy része van abban, hogy ily sok betörést követtek el, mert a vádlottakat felbátorította az, hogy a rendőrség a legnagyobb hajszja mellett sem tudta őket elfogni.

Védő minden egyes váddal külön-külön tüzetesen foglalkozott s fél hétig az 50-ik pontig jutott védőbeszédében.

Ma délelőtt Dr. Dóczy Emil folytatja védőbeszédét, utána pedig a többi védő-ügyvédek szólnak.

Ítélet csak esőtörtökön lesz.

UJDONSÁGOK.

* Hírek a városházáról.

Tegnap d. e. rendes tanácsülés volt *Simonffy* Imre polgármester elnökle alatt. — Ma d. u. 3 órakor a márczius havi közigazgatási bizottsági ülés lesz, melyen gróf *Degenfeld* József főispán elnököl. Holnap d. e. 10 órakor pedig a kisebb folyó ügyek tanácsülését tartják a *Komlóssy* Arthur főjegyző elnöklése mellett, mert a keddi tanács-ülés a Bay Ferencz ma d. e. 11 órai temetése miatt elmarad. *Vecsey* Imre tanácsnok tb. főjegyző több napon át tartott betegségéből felgyógyulván, ismét elfoglalta hivatalát és folytatja hivatalos teendőit. *Roncsik* Lajos főszámvevőnek igen jól tesz a tátrafüredi levegő változtatás s úgy ő, mint orvosai reménylik, hogy egészsége teljesen helyre áll, ha kitölti a hat heti üdülési határidőt *Takács* Bálint polgári igató tegnap kezdte meg hivatalos működését hónapokig tartott súlyos betegsége után.

* **Az agg honvédek tánczvilgalmá.** Az 1948—49-es egyenruhás honvédek által márczius hó 15-én tartandó táncz-estélyre a meghívók már elkészültek s annak és a belépti-jegyek elhordását ők maguk fogják eszközölni. Ajánljuk ügyüket a t. közönség szives pártfogásába.

* **Betörési kísérlet a Homokkertben.** Vasárnap éjjel eddig ismeretlen tettesek berörési kísérleteket követtek el a Homokkertben. Több pajta és lakóház ajtaját akarták kifeszíteni, számos helyen megrongálták a kilencseket, de szerencsére sehová se jutottak be. A vakmerő, tolvajsándéku emberek a kertség közös tulajdonát képező s az utakat világító lámpák közül többet el is vittek.

* **Kovács István meghalt.** — A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ügybuzgó fogalmazója: *Kovács* István hosszas szenvedés után meghalt. A gyászbeszéd híre méltán kelt részvétet. Mint ifju napdijas került a kamarához és szorgalmával

letette az államvizsgát. A kamara fogalmazója lett s mikor már gondtalanabb élet, szebb pozíció várt rá, beteg lett s hosszas szenvedés után meghalt. Haláláról a kereskedelmi és iparkamara a következő gyászjelentést adta ki: „Az alulírott kereskedelmi és iparkamara mély részvétellel tudatja Kovács Istvánnak a kamara 8 éven át ügybuzgó fogalmazójának f. évi márczius 4-én, hosszas betegség után életének 38-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei a Csapó-utca 53. sz. háztól fognak folyó évi márczius 5-én, délután 2 órakor, az ev. ref. egyház szer-tartása szerint a Kossuth-utcai temetőben nyugalomra helyeztetni. A kereskedelmi és iparkamara.”

* Debreczenben elfogott osaló.

A budapesti királyi törvényszék országosan köröztette Álmosdi József ügy-nökö, kit tegnap a debreczei rendőrség elfogott. Álmosdit több kisebb-nagyobb mérvben elkövetett csalások miatt kerestették, melyek legnagyobb részét Debreczen környékén követte el s ellene a helybeli rendőrségnél is több feljelentés tétetett. Álmosdit tegnap este rendőri fedezett mellett Budapestre kísérték.

* **Purim-estély.** Az Emke kávéházban ma este nagy purim-estély lesz, amelyen Rácz Károly kedvelt zenekara játszik. A közönség szives látogatását kéri Kis Adolf kávé.

* Fegyveres rablók támadása.

Vakmerő rablótámadás történt tegnap a szomszédos Sárádon, a melyet az ottani állomásfőnök ellen kíséreltek meg. Már a nyáron egy izben megpróbálták a támadást s erről annak idején hírt is adtunk, most hétfőre virradó éjjel újból kíséreltet tettek. Éjjel után egy órakor három talpig fegyverkezett rabló betört a váróterembe s az ott lévő éjjeli őrré szegezték fegyverüket, kényszerítve, hogy költse fel az állomásfőnököt. A megrémült éjjeli őrré remegve könyörgött, hogy ne kívánják ezt tőle, mert nem teheti. De a fegyveres rablók erővel vonszolták a főnök ajtaja elé s ott ismét felszólították, hogy hívja ki a főnököt. Az éjjeli őrré kívánságuk teljesítését újra megtagadta, mire a rablók egyike megzörgette az ajtót. A főnök már előzőleg az ajtó előtt történtek alatt felébredt, nem válaszolt az ajtó zörgetésre, hanem felkelt, elvette revolverét s nyugodtan várta a történendőket. Kivülről egy hang nevéen szólítva kérte fel, hogy nyissa ki az ajtót. A főnök előtt úgy rémlett, mintha ezt a hangot már hallotta volna, jobban kezdett figyelni s lassanként egész bizonyossá vált benne, hogy ez a hang azonos annak a cigánynak a hangjával, kit a nyáron az állomásán történt betöréskor elfogtak. A rablók látva, hogy a többszöri felhívásra sem kapnak választ, teljes erejükből neki estek az ajtónak, hogy azt betörjék. Az ajtó azonban ellent állt. Feszítő rudakkal meg nem voltak felszerelve s

igy hosszas fáradozásuk, hogy az ajtót betörjék, sikertelen maradt. A szobában lévő főnök és családja kinos perczeket élt át, segítséget nem remélhetett s ki tudja mi történik, ha a rablók betörnek az ajtót. A véletlen azonban kedvezett a főnöknek és családjának, mert az országuton egy szekér közeledett, melynek zajára figyelmessé lett rablók hanyat homlok menekültek. Az éjjeli őrs állítása szerint a rablók elhatározták, hogy a főnököt családjával együtt legyilkolják s menekülésük közben is hangoztatták, hogy szerencséje, hogy az ajtót nem sikerült betörni, mert azóta legyilkoltak volna mindenkit. Az esetről értesítették a csendőrséget, mely táviratilag tett róla jelentést és a nyomozást megindította.

* **A „Debreczeni dalegylet“** által a f. évi márczius hó 9-én, a Vörösmarty szoboralap javára tartandó hangversenyre, a meghívók már szétküldtek. Felkéréstnek ennél fogva a meghívásra igényt tartó mind azon egyének, kik meghívót — tévedésből — nem kaptak volna, hogy ez iránt Vetéssy Béla rendezőbizottsági alelnöknél (városház épület 17. számú szoba) sziveskednének jelentkezni; — ugyanott a belépti jegyek is megválthatók.

* **Hatóság elleni erőszak.** Szabó Károly derecskei lakost vasárnap délután a vasuti állomáson magaviseletéért a rendőrök több ízben figyelmeztették. Szabó Károlyt a sok figyelmeztetés végkép kihozta sodrából, rátámadt a rendőrré, a kit társa is védelmébe vett. Közös erővel is csak nagy nehezen birták az ellenfélt megkötözni. A kemény tusában az egyik rendőrrel a ruhát letépte. Szabót fogva tartották.

* **Véres verekedés.** Négy kőmives hangos szóváltások közt haladt tegnap este a Vendég-utcán. Kissé ittas állapotban lévén, csakhamar összeverekedtek s kegyetlenül eldönggették egymást. A heves harcban Sági Lajos zsebkésével támadt Dobránszkira, kinek azt bal felső karjába oly erővel vágta, hogy a csontban megakadt kés elgömbült. A verekedésnek rendőrök vetettek véget, akik a bűnösöket a rendőri központra kísérték.

* **A bűnügyi osztály Februárban.** A bűnügyi osztályhoz február hóban 44 bűnügyi, 293 kihágási és 329 kisebb rendőri bűnügyi feljelentés érkezett. A bűnügyekből egy, a rendőri bűnügyekből három kivételével az összes feljelentések következőképen oszlanak meg: 1 hatóság elleni erőszak, 1 szándékos emberölés, 12 ember élete és testi épsége ellen, 1 rablás, 15 lopás, 12 vagyon elleni egyéb büncselekmény és 2 különféle büncselekmény.

* **A kereskedő ifjak dalárdája.** Már megemlékeztünk arról, hogy a kereskedő ifjak dalárdája első szereplését márczius hó 15-én a ker. akadémia disztermében tartandó ünnepélyen kezdi meg. Most a próbák serényen folynak s az előjelekből ítélve a dalárda megfelel a közönség várakozásának. Különben is a dalárda kitűnő hanganyaggal bír és 46 működő tagja van.

* **Farsangi-estély a Magyar király kávéházban.** Fér és világitással nagy farsangi este lesz ma a Magyar király kávéházban, a templomi Chorus közreműködésével. A zenét Veres Tóni teljes zenekara szolgáltatja. A n. é. közönség szives párfogatását kéri tisztelettel Erős Jakab kávé.

* **Nagy purium-estély** lesz ma este az Elit kávéházban. Az estélyen Veres Tóni zenekara válogatogatott műsorral hangversenyt rendez.

Ingyen kenyér.

A felolvasó estély eredménye.

Debreczen szegény éhezöit nem hagyta et a társadalom. Nap-nap után meghozta a maga áldozatát a jótékony ság oltárán, hogy a kenyérostást biztosítsa s lelkesedéssel tette eredményében fényessé azt a felolvasó-estélyt is, a melyet az ingyen kenyér javára rendeztek.

Az estély nagy erkölcsi sikere mellett várakozáson felül áll az anyagi eredmény is. Jegyekből 418 korona 40 fillér, felülfizetésekből 75 korona, összesen 493 korona 40 fillér folyt be, a melyből 63 korona 30 fillér kiadás levonásával a tisztajövedelem 430 korona 10 fillért tesz ki.

A felolvasó-estély alkalmából felülfizettek: Dr. Wolafka Nándor 11 kor. Sinay Ida 10 kor. Bekény Péter és Budaházy Zoltán 9—9 kor. Pongráczné urnő 8 kor. Schön Zsigmond 4 korona. Kiss Áron püspök és Bodó Sámuelné 3—3 kor. Özv. Brunner Edéné, Lesztján Adorján, Hellmer Antalné, N. N., Tóth Dánielné, N. N. 2—2 korona, Szabó Bertalan s. lelk., özv. Kallós Lajosné, Lengyel Elza, özv. Székely Károlyné, Baresay Istvánné és Kondor Kálmán 1—1 korona.

Ugy a közreműködők, mint a felülfizetők s általában mindazok, akik megjelenésükkel az estély fényét, erkölcsi és anyagi sikerét előmozdították s ezzel együtt a szűkölködők százainak napokon keresztül ingyen kenyeret biztosítottak, fogadják az ingyen kenyeret osztó bizottság hálás köszönetét.

A debreczeni villamos vasut ügye.

— Közigazgatási bejárás. —

A debreczeni helyi vasutnak villamosá átalakítása ügyében tegnap délelőtt a városháza nagy tanácstermében tartották a közigazgatási bejárást.

Végleges megoldás nem történt. A legfontosabb kérdés, hogy olesó, vagy felső vezetékkel történjék a villamos vasutá alakítás, még eldöntetlen. Ez a legnehezebb kérdés s bizonynyára az is marad, mert a közönség érdekeltéken kívül Debreczenben senki sem hive a veszedelmekkel fenyegető felső vezetéknek s ez az álláspont a későbbi momentumok során egyre teljesebben fog megnyilatkozni.

Lesz alkalmunk pro et kontra vitatni a városunk fejlődésére nézve kétségtelenül nagy fontosságú kérdést, ezuttal röviden az első lépésről, a közigazgatási bejárás lefolyásáról óhajunk referálni.

Papp Árpád miniszteri osztálytanácsos nyitotta meg az ülést, amelyen az érdekeltek, ugyszintén a város képviselői tekintélyes számban vettek részt. *Dubszky* Alfréd min. főmérnök ismertette a tervet, a helyi vasutnak villamossá átalakítását. *Aczél Géza*, midőn a modern reformot örömmel üdvözli, kéri, hogy szepítési szempontból legalább a város csatornázott helyein az alsó vezeték alkalmazásuk, míg a nem csatornázott helyeken a város hatóságának nincs kifogása a felső vezeték ellen sem.

Az érdekeltek képviselőiben *Wolf Sándor* főmérnök hosszan érvel a felső vezeték czélszerűsége mellett, *Szirmay Richárd* dr. pedig a barátságos lebonyolítást reméli.

Papp Árpád elnök kijelenti, hogy a véleményeket jegyzőkönyvbe véteti s a miniszter döntése alá bocsátja.

Az általános vita ezzel bezáratván, elhatározták, hogy az egyes váltók és kitérők elhelyezése végett helyszini szemlélet tartanak.

Este a helyi vasut a vendégek, Debreczen város képviselői tiszteletére a *Bika* cukrásztermében ebédet adott, amelyen notabilitásaink közül számosan jelentek meg. *Dobiecki* Sándor szólalt fel először, aki Papp Árpád min. osztálytanácsos érdemeit méltányolta s a kiváló férfit lelkesen éltette.

Papp Árpád azonnal felállott s Debreczen, a legmagyarabb város fejlődéséről beszélt nagy elismeréssel. Örömmel említtette, hogy az ország szivében is büszkeséggel tölt el mindenkit Debreczen rohamos fejlődése s hogy e nagy magyar város immár 76 ezer lakossal bír. A főispánra üritette poharát. Majd *Király Gyula* tanácsnok, *Szirmay Richárd*, *Szántó Győző*, *Zádor Lajos*, dr. *Benedek János*, *Szabó Kálmán*, *Haracsek László* mondtak sikerült s lelkes éjleneket provokáló felköszöntöket.

TÁVIRATOK.

Tisza Kálmán betegsége.

Budapest, márczius 4. Tisza Kálmán egészségi állapotáról az utóbbi napokban aggasztó hírek keringenek. Az agg politikus súlyosan megbetegedett, mindazonáltal azt hiszik, hogy baja nem válik veszedelmessé.

A spanyol kormányválság.

Madrid, márczius 4. A régenskirályné Villaverdét bizta meg az új kabinet megalakításával. Villaverde holnap terjeszti be miniszteri listáját a régenskirályné elé.

A burok harczi.

London, márczius 4. A Reuter-ügynökség jelenti Colesbergből e hó 1-éről: Steyn és De Wett tegnap Lilienfonteinél, az elpusztított colesbergi hid mellett, a gyarmati csapatok ágyúzása között 1500 emberrel átkeltek az Oranje folyón. A lövészek jól voltak fedezve. A víz magas állása és sebes folyása daczára a burok nyolcz szekeret vittek át a folyón, de öt szekeret és sok lovat az innenső parton kellett hagyniok. Egy lilienfonteini farmer azt jelenti, hogy Stein nagyon rossz szinben volt és hogy a burok iszonyuan éheznek.

London, márczius 4. A Daily Express jó forrásból arról értesül, hogy

Bothának fegyverszünetet adtak a végre, hogy érintkezésbe léphessen Krügerrel, a kihez bizonyos kérdéseket intézett. Krüger állítólag utolsó kísérletként Pétervárott puhatólózott a hágai konferenciára való hivatkozással, de a válasz nem volt kielégítő.

Bánya beszüntetés.

Gráz, márczius 4. A városhoz közel fekvő ólombánya összes munkásait elbocsájtották. Az elbocsájtásnak oka az, hogy a bánya-tulajdonos részvénytársaság beszüntette a bánya munkálát.

Elitelt udvarhölgy.

Budapest, márczius 4. Rómából jelentik, hogy a törvényszék Santasilía márkinét, Margit királyné volt udvarhölgyét különböző csalásokért 18 havi fegyházra ítélte.

A czár és Krüger.

Budapest, márczius 4. A bur köztársaság agg elnöke azért jött Európába, hogy a hatalmasságoknak közbenjárását kikérje az angol-bur háboru ügyében és segítséget kérjen tőlük, hogy győzelem legyen a jutalma a burok szabadságszeretetének. De az európai hatalmakra hiába számított Krüger, egymásután visszautasítják az elnököt. Nagy feltűnést keltett pár hónappal ezelőtt Vilmos császár válasza, most pedig az orosz czár felel Krügernek, hasonló értelemben és hasonló módon. Pétervárról sürgönyzi tudósítónk, hogy a czár kabinetirodája tudomásra hozta az ex-elnöknek, hogy ez idő szerint nincs abban a helyzetben, hogy fogadhassa és hogy érdekében valamit tehessen.

Elfogott bur harcos.

Köln, márczius 4. Mint a Kölnische Zeitung levelezője lapjának jelenti, egy bur harcos, aki kémszolgálatot teljesített a buroknak, tegnap elfogták az angolok. Az angol hatóságoktól most azt követelik a németek, hogy a bur harcos szabadon bocsássák.

A pestis.

Sidney, márczius 3. Egy gőzhajón, a mely új ausztráliai csapatok fölvétele végett jött ide Dél-Afrikából, egy ember gyanus tünetek között meghalt. Konstatálták, hogy pestisben halt meg.

Brisbane, márczius 3. Brisbane mellett két pestiseset fordult elő.

Tőzsde.

— Esti zárlat. —

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése

Buza áprilisre . . .	7.51
" októberre . . .	7.66
Rozs áprilisre . . .	7.32
" októberre . . .	6.68
Zab áprilisre . . .	6.25

Tengeri májusra . . . 5.24
 „ júliusra . . . 5.37
 Külföld változatlan. Szilárd.

VEGYES.

Szoknyás szerkesztő. — Radna-Lippa érte meg a nem mindennapi dicsőséget, hogy a heti lapjának nő állott az élére. Straussmann Jakabb, a Radna-Lippa és Vidéke szerkesztője — mint a Nagy-Becsereken megjelenő Torontál írja — kedvezőtlen egészségi állapota miatt a lap szerkesztését és kiadását Zách Teréznek adta át.

Krecsányiék Fiumében. Krecsányi Ignác szegedi szinigazgató szintársulatával május 1-én kezdi meg Fiumében egy hó napra terjedő vendégszereplését. A kereskedelmi miniszter díjtalan személy és podgyász-szállítást engedélyezett az egész társulatnak Szegedtől Fiuméig.

Tévedés egy leányszöktetésnél.

— Saját tudósítónktól. —

Regénybe illő dolog történt — mint nekünk írják — e napokban Besenyőn, ahol élénk kacagással tárgyalják a furfangos módon előkészített esetet. Özvegy Bánki Józsefnének, egy nyugalmazott tanító özvegyének van egy 18 éves szép leánya, akinek állandó udvarlója volt Vidák Béla községi irnok. A fiatalok szerették egymást s Vidák meg is kérte a szép Bánki Róza kezét, aki szívesen lett volna az irnok felesége. A gondos anya azonban nem találta biztosnak leánya jövőjét az irnok mellett, ennél fogva megtagadta Vidáktól a leánya kezét.

Hiába való volt minden könyörgés, az anya hajthatatlan maradt. A fiatal ember erre rávette a leányt, hogy szökjék meg vele. Vidák egy légyotthon előadta a szökés tervét s részletesen megmagyarázta a leánynak, hogy másnap este minő ruhába öltözködjék a kert alatt várjon rá. Ezt a párbeszédet, illetve a szökés tervét véletlenül kihallgatta Bánkiné is. A furfangos mama rögtön készen volt a tervével. Szolgálóját, aki testalkatra nézve hasonlított az ő leányához, másnap este felöltöztette a leány a ruhájába s egy nagy télikendőbe jól beburkolta, miután előbb közölte vele a szökés tervét, rávette, hogy ő jelenjen meg a találkozáson. A szolgáló belement az alkuba s a megállapított időben megjelent a kert alatt.

A szerelmes ifju nem sokat váratott magára, csakhamar megjelent kocsival, mire a leány is fölkapott és elhajtottak a szomszéd faluig, hol egy szegény asszony házában szálltak meg. Vidák boldog volt, hogy szerelmese most már az övé, lázas kézzel bontogatta le a nagykendőt. A megszegey-nített fiatal ember futva menekült az előre elkészített fészekből s azóta nem is tért többé vissza. Most mindenfelé keresik a fiatal embert, akiről azt hiszik, hogy öngyilkos lesz.

Bájitallal megölt leányok.

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, márczius 4.

Farkas Mária és Demkó Erzsébet bátori módos parasztleányok szerelmesek voltak. Forró szeretettel vágyakozott mindkettő a saját ideáljáért. Fiatal szívük egész melegevel rajongva a hideg keblű legényekért. A viszontszeretetért sóvárgott lelkük s így nem csoda, ha megragadták az első eszközt, mely vágyaik elérését ígérte.

Oncsik Anna, egy iszákos vén koldusasszony tegnap reggel bájitalt ajánlott a leányoknak.

— Mikor az árnyék a legkisebb lesz, ezt igyátok meg s bolondul utánatok a legény, akiért csak repes a szívetek.

A leányok dusan meghálálták a bájitalt. Pénzt, lisztet és pálinkát bőven adtak a biztos szerért.

Egész nap mérték az árnyékot s végre is délben kiürítették a mocskos flaskót s a bájitallal lekerült a torkukon.

A két jó barát nő lázas izgalommal várta a kiszemelt legényeket, de azok sokáig késtek. Jött helyettük azonban más. Kis idő múlva szörnyű rosszullet fogta el őket, heves főfájás, hányási inger, kínos görcsök gyötörték a két leányt a borzasztó fájdalomtól a földön vergődve, iszonyuan vonaglottak. A megrémült szülők a szomszéd faluba orvosért futottak, de mire az megérkezett, Demkó Erzsébet meghalt s Farkas Mária is a halállal vívódott.

— A bájitallal... suttogta a szerencsétlen leány s kilehelte a lelkét.

Két ravatal áll most a faluban, két szomszédházban hangzik a zokogás.

Az orvos megállapította, hogy a szerencsétlen leányok növényi mérgektől megmérgezett itálnak estek áldozatul.

A házbeliek gyanuja Oncsik Anna ellen irányult, kit el is fogtak. A csendőrök előtt bevallotta szörnyű tettét, hogy a két leányt ő mérgezte meg.

Két emberhalál egy liba miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Szomoru eset történt — mint nekünk írják — a napokban Mezőkeresztesen, ahol két szomszédasszony összeveszett egy liba miatt s ennek a veszekedésnek halál lett a vége. Csonka Mihályné és Szikora Tamásné szomszédok voltak, mind a kettő libatenyésztéssel foglalkozott. Szombaton a két szomszédasszony libái az utcára kerültek s a két farka összekeveredett.

Este felé Szikoráné behajtott a saját libáit, miközben véletlenül Csonkáné libáiból is egy az övéi közé került. — Később Csonkáné kereste a libáját s Szikorának udvarában fölismerte a saját ludját. Csonkáné erre követelte a ludját s olyan nyilatkozatot tett, mintha Szikoráné ellopta volna a ludat. A becsületében megsértett Szikoráné erre egy dorongot kapott fel s azzal ugy fejbe ütötte Csonkánét, hogy az eszméletét veszítve, rögtön összeesett.

A gyilkos asszony annyira megijedt, hogy elmenekült hazulról s a község szélén levő nagy kutba ugrott, a honnan halva huzták ki. Csonkáné kit az ütés halántékon talált nem tért többé magához s mire férje szomoru esetről értesült és hazatért már szintén halott volt. A szomoru eset általá-

nos részvétet keltett a községben, mivel a két asszony több apró gyermeket hagyott maga után.

Véres harc a vásártéren.

— Saját tudósítónktól. —

A szlavóniai Ilok község véres harcra volt színtere e hó 2-án. Az említett községben ugyanis ezen a napon kezdődött az országos állatvásár, melyre a bácskai cigányok nagy számban jelentek meg. Már a vásár kezdetén élénk volt a forgalom, különösen a főlhajtott lovakkal volt sok vevője. A lóvásáron főszerepet négy szabadkai cigány: Aradác György, Sinka Feri, Sinka Antal és Buri Miklós vitték, akik alig engedték a többiekét vételhez jutni.

A többi cigány látva, hogy a szabadkaiaktól nem tudnak üzletet csinálni csakhamar csúnyán összeveszett az említett négy cigánnyal. A vásáron jelen volt csendőrök csakhamar közbeléptek, hogy a verekedést megszüntessék, de ekkor valamennyi cigány a csendőrök ellen fordult s két csendőrnek megragadta a fegyverét. Ebben a küzdelemben az egyik csendőr fegyvere elsült és Kolompár András topolyai cigányt, aki a csendőr fegyverét csövével fogta, mellén találta a golyó.

A többi cigány ekkor még nagyobb elszántsággal rontott a két csendőrré, miközben már két csendőr is oda ért s ezek a támadók ellen több sikeres szurony támadást intéztek. A fölbőszült cigány haderő futásnak eredt. Kolompár halva maradt a vásártéren, Kuczunya Zeiga és Kuczunya Miska pedig szintén oly súlyos sérülést szenvedtek, hogy úgy kellett őket elszállítani.

MULATTATÓ.

— Hogy tetszik édesem ez a kiállítás?
— Oh, alig tudok szóhoz jutni.
— No, akkor itt fogunk letelepedni, itt fogunk építeni egy házat.

— Mit csinál Kitchener lord mérgében, ha nem tudja elfogni de Wettet?
— Szed te Wettézik.

— Már megint kifogyott a pénzéd édesem; miért nem játszol a börzén?
— Tudod nem merem megkísérteni.
— Csak tedd egész bátran; biztos sejtelmem van, hogy nyerni fogsz.

CSARNOK.

Angyal és ördög.

— Társadalmi regény. —

(Folytatás.)

Az inas bejelentette az idegeneket. A szalonban Darinkainé és Dérczi Béla beszélgettek, Kevéssel előbb érkezett meg Dérczi Béla, aki ma is csak arról referált, hogy hiába leste, nem látta, nem találta meg sehol a feleségét.

Elképzelhető volt meglepetésük, mikor az inas jelentette:

— Két nő van itt, akik arra kériek nagyságodat, hogy őket elfogadni kegyeskedjék.

— Most? Ilyen időben?
— Azt mondták, hogy Dérczi Béla urról kívánnak nagyságoddal beszélni.

Darinkainét, de Dérczit is mélyen meglepte ez a kijelentés. Kik lehetnek ezek? Darinkainé pedig nyomban Marira gondolt. Bosszantotta, hogy újra alkalmatlankodik. Hát már sohasem fog ettől a leánytól megszabadulni. De eszébe jutott az is, hogy nem utasíthatja el. Az a leány képes lesz erővel is belépni s ha Dérczi Béla meglátja, vagy előtte elszólja magát, meghiusul minden terve. Tisztábsn volt tehát azzal, hogy a leányt nem utasíthatja el. Ámde tisztában volt azzal is, hogy a leánynak Dérczivel nem szabad találkoznia. Arra persze gondolni sem mert, hogy a ki pár perc múlva be fog lépni az ajtón Dércziné lesz.

Darinkainé gyors elhatározás után arra kérte Dérczi Bélát, hogy vonuljon félre. Menjen át a másik szobába, míg beszél a jövevénynyel. Hadd lássa hát ki az és mit akar.

Dérczi engedelmeskedett, a szép özvegy pedig intett az inasnak, hogy a jelentkezőket bocsássa be.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

Ma, kedden „B” bérletben, harmadszor:

CYRANO DE BERGERAC.

Romantikus dráma 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Cyrano Da Bergerac — Komjáthy J.
De Nouvellette Cristián báró — Pataki Béla.
Guiche, gróf — Odry Árpád.
Ragucnean, szakács — Sziklay M.
Le Bret, Cyrano barátja — Bartha I.
De Maligny Estretak nemes — Karacs I.
Ligmer, költő — Serfőzy Gy.
Valvert, vicomte — Tanay F.

Holnap, szerdán „C” bérletben, negyedszer:

CYRANO DE BERGERAC.

Romantikus dráma 5 felvonásban

Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulat igazgatósága Debreczenben.

ad. 132. vm.

1901.

HIRDETMÉNY.

A társulat műszakilag már jogérvényesen megállapított ártér osztályozása ügyében 1901. évi Február hó 5-iki társulati választmányi gyűlés 1. számú határozatával — az 1884. évi XIV. t.-cz. 15. § a értelmében elkészített általános és részletes osztályozási tervezetnek 30 napi közszemlére kitételét és erről az összes érdekelteknek értesítését elrendelte.

Ezen határozathoz képest:

1. Szab. kir. Debreczen város.
2. Hajdúmegyéhez tartozó következő ártéri községek: Hajdú-Böszörmény: Hajdú-Nánás, Hajdú-Szoboszló, Balmaz-Ujváros, Nadudvar, Csege, Egyek, Püspök-Ladány

ártér birtokosai ez úton is értesítetnek,

1. hogy az osztályozási bizottság által elkészített osztályozási tervezet a társulat székhelyén Debreczenben (Széchenyi-u. 1. sz. I. emelet) 1901. évi Március 16. napjától ugyanazon év Április 15. napjáig közszemlére kitétetett.

2. Hogy ezen határidő alatt az érdekeltség által úgy az általános, mint a részletes tervezet a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető s a szükséges felvilágosítások megkaphatók.

3. Hogy bármely érdekeltektől ártérnek osztályozása ellen emelendő panaszát, szóval vagy írásban a társulati választmányhoz ezen idő alatt bejelentheti, mely is azt érdemleges elintézés végett a fentidézett törvény rendelkezéséhez képest a társulati közgyűléshez fogja betérjeszteni.

Kelt Debreczen, az 1901. évi Február hó 5-iki választmányi gyűlésből.

Dienes Barna,

t. igazgató.

Szives tudomásul.

Saját termésű, tiszta
természetes ó-borok

Szent-Anna pusztai homoki szőlőtelepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali 80 fillér.
Rizling 92 "
Véres asztali, 98-ról 80 "
Véres Kadarka, 98-ról 1.20 "
Asztali siller 70 "
Nagy-Burgundi siller 92 "

Palaczkokért 16 fillér betét,
Hordószámra való vételnél megfelelő
árendemény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai
czégnél

Debreczen, Tisza-palota

valamint

Gerébi Fülöp utódai uraknál.

Kiadó lakások.

Egy kényelmes 3 szobából és
mellékhelyiségekből álló emeleti
lakás, továbbá irodának alkalmas
két szobából álló emeleti és két
szobából álló földszinti helyiség
azonnal kiadó. Biedermann-palota
Piacz-u. 42. sz.

Apró hirdetések.

Díja : 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Fodrász üzlet 11 éves jó forgalmu Piacz-utcán eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Glazé-keztük tisztítását jutányos áron vállalom. Péterfia-utca 37. szám.

Maison Steiner új női divatterem Piacz u. 65. (Miklós utca sarkán.) Elvállal egyszerű és díszesebb ruhák mérték utáni elkészítését mérsékelt árak mellett.

Köhögés ellen Pemeteffi ezukorka Borsy ezukrázában kapható; egy doboz 20 fillér.

Bejáró könyvelőnek ajánlkozok naponként 2-3 órára kereskedelmi akadémiát végzett állami hivatalnok. Szives megkeresések „jó könyvelő” czimen a kiadóhivatalba kéretnek.

Világhírű „Martell Cognac” kizárólagos főraktára: Váray József kereskedésében, Piacz és Simonffy-utca sarok.

A vén kertben 60 szám Kar-u felől, igen alkalmas ház és szőlő azonnal eladó.

Vetőgépek alighasznált, olesón Klein Jakab gépraktárosnál, Piacz-utca 26., nagytözsde udvarán. Legmagasabb árban vesz ócskavasat és minden fémét.

Széchenyi-kertben a vasúti őrház mellett a kapu melletti első darab, felerészben repáriába ojtott legfinomabb esemege szőlő oltványokkal, felerészben termő gyümölcs fakkal beültetett, pajtával ellátott szőlő eladó.

A ki olesó és inom szemüveget, vagy zwickert akar, ne vegyen addig míg Fögel Gyula órák és optikusnál meg nem nézte. Olesó zsebórák és ékszeresek jóállás mellett. Törhetetlen óraüvegek darabja 50 kr. Üzlet: Corsó kávéházzal éppen szemben. Órák szemüvegek olesó és jó javítása.

Magos-utca 4 sz. a. melléke helyiségekkel ellátott utcai három szobás lakosztály május 1 re kiadó. Jó vízü kut az udvarban.

Hajdu-Böszörményben a fő-utczán, élénk forgalmi helyen tágas bolt helyiség alkalmas uri lakással egy vagy több évre kiadó. Bérelni szándékozók értekezhetnek Nagy Imre földbirtokossal, Hajdu Böszörményben 2000. házszám alatt.

A Takarek és Hitelintézet Csapó-utca 4. sz. házában egy 2 szobás és előszobás lakás mellékhelyiségekkel együtt (eddig ügyvédi irodának használtatott) továbbá két bolti helyiség május hó elsejével kiadó. Értekezhetők a fenti intézet igazgatóságánál.

Fazekas Kálmán festék és olaj üzlete Hatvan-utca 4. Ajánlja frissen érkezett áruit u. m.: száraz és olajban törött festékek, enyv gyorsan száradó firnisz, Linoleum és borostyán szobapadló fenyémáz, bronzok, olajok, lackok és kék uszó kenőcs stb. stb.

Péterfia elején 25. sz. a. levő 800 □ öl területű házastelek, mely tartalmaz 1891. és 1892. évben igen szilárdul épített 17 szobát, 5 előszobát, fürdő szobát, 4 pincze szobát, 5 konyhát s 5 kamarát, továbbá szőlővel és gyümölcsfákkal beültetett kertet, 70,000 koronáért kedvező feltételek mellett eladó. — Az épület úgy van építve, hogy emeletet is megbír. Közlelbi feltételekről részletes tájékoztatást nyújt szivességből Szilágyi Imre ügyvéd Csapó utca 4. sz. a.

3-400 holdnyi gazdaságot keresek haszonbérbe.

Czim a kiadóhivatalban.

Gyarmathy János mé-száros Dégenfeld-tér 9. sz. (Csapó u. sarok) Húsárak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletbe Friss és füstölt sertéshús napi folyó áraknál 4 krral olcsóbban. Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli és szalade drbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. Főüzlet: Bethlen-utca 29. (saját ház). Itt a húsárak: I. r. 48 kr. II. r. 40 kr.; itt is mindenféle hentes czikkek kaphatók. Vendéglősöknek megfelelő árengedmény!

2325 szám 1901

A nagyerdei nyári lakok bérbeadása.

A város tulajdonát képező nagyerdei összes nyári lakok f. évi Május hó 1-től Október hó végéig bérbeadtnak s a bérelni kívánók felhivatnak, hogy szándékukat f. évi **Mártius hó 20-ik napjának déli 12 órájáig** szóval vagy írásban **Oláh Károly** tanácsnoknál (Városház, emelet, 16-ik szoba) a hivatalos órák alatt jeleltsék be. —

Ha a régi bérlők f. évi Mártius hó 15-ik napjáig nem nyilatkoznak, az általuk bérelt nyári lakásokról lemondottaknak tekintetnek.

Debreczen, 1901. február 26-án.

A városi tanács.

Tessék meggyőződni!!!

miről?

Hogy a Neumann Testvérek cipőkalap- és úridivat áruházában a legjobban és legolcsóbban szerezhetők be a férfi-, női- és gyermek cipők, férfi- és fiu kalapok, fehérművek, nyakkendők, valamint mindenféle úri divatczikkek, melyek már a **tavaszi idényre** meglepő **dús választékban** megérkeztek és a t. vevőközönség rendelkezésére állanak.

Neumann testvérek.

Tisza-palota.

Üvegárak csomagolására szükséglenő Cr. 10-20 waggonrakomány tiszta és hosszú

zsúpszalma megvételre kerestetik.

Írásbeli ajánlatok:

Pausz Tivadar üveggyáros czimén, **KASSA.**

Eladó úri lak.

Hajdu-Hadházon, a város közepén, Fényes-féle ház három nagy épülettel (teljesen téglá) kilencz szobás lakás és mellékhelyiségekkel, 12 lóra istálló, magtár, kocsiszin, cseled lakás, 1400 □ öl diszkert. A lakás esetleg kétféle is osztható — eladó. Értekezhetni Poroszlay Albert tulajdonossal H.-Hadház.

S. ROCHLITZ ARTHUR gyógyszerész eredeti készítménye.

Szeplő és májfolt ellen legjobb a világhírű **„Siliom”** arcz-crème mely egyike a leghatásosabb arcz- és kéz finomító és szépitő szereknek, **főlfülmulhatatlan**

jóságánál fogva teljesen **ártalmatlan**. Használati utasítás minden egyes crémnél, szappannál, valamint a poudérjénél mellékelve van. — Kapható: **Török József** gyógyszerertárban (Király-utca.) — Debreczenben: Az „Arany angyal” gyógyszerertárban **Szilcz Ferencz**nél, a „Fehér hattyu” gyógyszerertárban, **L. Kovács Nándornál** és a „Kigyó” gyógyszerertárban **Mihálovits Jenő** gyógyszerész uraknál. — Kapható továbbá minden nagyobb gyógyszerertárban. **Óvakodjunk az utánzatoktól!** — Valódi csak az, melynek ugy a külső borítékján, valamint a használati utasításán saját nevem olvasható.

S. ROCHLITZ ARTHUR gyógyszerész.

Debreczen, 1901. Nyomatott a város könyvnyomdájában.